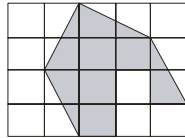

РЕШЕНИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗАДАЧИТЕ ЗА 5 КЛАС

Задача 1. Даден правоъгълник с размери 5 см и 0,4 дм е разделен на единични квадратчета. Каква част от правоъгълника е затъмнена?

Решение: 0,4 дм = 4 см. **(1 т.)** Лицето на правоъгълника е $5 \times 4 = 20$ кв. см. **(1 т.)** Затъмнената част на правоъгълника съдържа 4 единични квадратчета и 4 правоъгълни триъгълника, всеки от които има катети с дължини 2 см и 1 см. **(2 т.)** Лицето на един правоъгълен триъгълник с катети 2 см и 1 см е равно на 1 кв. см. **(1 т.)** Общото лице на затъмнената част е $4 + 4 \cdot 1 = 8$ кв. см **(1 т.)**, което е $\frac{8}{20} = \frac{2}{5}$ части от правоъгълника. **(1 т.)**

Задача 2. Намерете най-голямата и най-малката възможна стойност на израза

$$\frac{a}{b} + \frac{c}{d} + \frac{e}{f} + \frac{g}{h} + \frac{l}{m},$$

където $a, b, c, d, e, f, g, h, l$ и m са различни цифри.

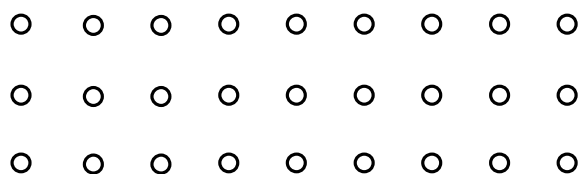
Решение: В израза се използват 10 различни цифри, т.е. използват се всичките цифри от 0 до 9 **(1 т.)**. Числото 0 трябва да е числител на някоя от дробите. **(1 т.)** При търсене на най-голямата стойност останалите 4 числителя трябва да са най-големите цифри, т.е. 9, 8, 7 и 6. **(1 т.)** По-голям сбор се получава, когато на по-голям числител отговаря по-малък знаменател. **(1 т.)** Следователно търсената най-голяма стойност на израза е

$$\frac{9}{1} + \frac{8}{2} + \frac{7}{3} + \frac{6}{4} + \frac{0}{5} = \frac{9 \cdot 12 + 8 \cdot 6 + 7 \cdot 4 + 6 \cdot 3}{12} = \frac{108 + 48 + 28 + 18}{12} = \frac{202}{12} = \frac{101}{6}. \quad \text{(1 т.)}$$

При търсене на най-малката стойност четирите ненулеви числителя трябва да са най-малките ненулеви цифри, т.е. 1, 2, 3 и 4. Освен това, по-малък сбор се получава, когато на по-голям числител отговаря по-голям знаменател. **(1 т.)** Следователно търсената най-малка стойност на израза е

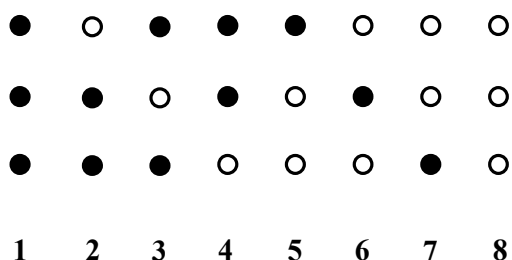
$$\frac{0}{5} + \frac{1}{6} + \frac{2}{7} + \frac{3}{8} + \frac{4}{9} = \frac{84 + 2 \cdot 72 + 3 \cdot 63 + 4 \cdot 56}{504} = \frac{84 + 144 + 189 + 224}{504} = \frac{641}{504}. \quad \text{(1 т.)}$$

Задача 3. Цветна леха съдържа 27 рози, част от които са червени, а останалите са жълти. Лехата е с формата на правоъгълник, като разстоянията между съседните рози на трите реда и деветте колони са едни и същи.

Да се докаже, че съществува правоъгълник, върховете на който са рози с един и същи цвят.

Решение:

Нека черните кръгчета изобразяват червените рози, а белите кръгчета – жълтите рози. Разполагането на червени рози в една колонка от 3 рози може да стане по 8 различни начина, както е показано. **(2 т.)** Тъй като в цветната леха има 9 колонки, то в поне 2 колонки разположението на червените рози ще бъде едно и също. **(2 т.)** Ако двете еднакви колонки са измежду тези с номера 1, 2, 3 или 4, то ще има правоъгълник, върховете на който са червени рози. **(2 т.)** Ако двете еднакви колонки са измежду тези с номера 5, 6, 7 или 8, то ще има правоъгълник, върховете на който са жълти рози. **(1 т.)**

Задачите са предложени, както следва:

зад. 5.1 и зад. 5.2 – Тони Чехларова, зад. 5.3 – Сава Гроздев